

9. august 2013

UKA 2013/127

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu matumuuna Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut imaattoq saqqummiuppara:

Kalaallit Nunaata Extractive Industries Transparency Initiative-mi (EITI) candidate/compliant country status-eqarluni ilaasortanngorsinnaananut periarfissat pillugit Naalakkersuisut naalagaaffimmut attaveqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen, Siumut)

Tunngavilersuut:

Transparency Greenland-ip nittartagaani EITI pillugu ima allassimasoqarpoq: ”EITI 2002-mi aallartinneqarpoq, ilaatigut nunani uuliaatilinni aatsitassaateqarluartunilu tamanut ammasumik akisussaaffilimmillu suliaqarnerup pitsannorsarnissaa anguniarlugu. Tunngaviusumik EITI tassaavoq, naalakkersuisut, ingerlatsiviit namminersortut innuttaasullu akornanni attaveqatigiinneranni piumasaqaatit annikinnerpaaffissaannik killiliiffik. Assigiinngisutigit innarliissutaanngitsumik ineriartornermi isertuannngitsumik paasissutissanik paarlaateqatigiittarnissap eqqumaffiginissaa tunngaviusumik aallaavigalugu EITI ingerlanneqarpoq.

Assigiinngitsunik soqutigisallit tamat peqatigalugit ingerlatsiviit iluanaarutaasa pisortallu isertitaasa tamanut saqqumiunissaannik piumasaqaatinik naapertuinikkut, pitsaasumik naalakkersueriaaseqarneq avammut kalerriutigineqarsinnaavoq, nunat tamat akornanni tatigineqarnerulersitsisinnaavoq kiisalu naalakkersuisut anngiortumik iluanaarniapilunermik akiuerusussusaat erseqqissarneqarsinnaavoq. Ingerlatsiviit iluanaarutiminnik tamanut saqqumiinissaat naalakkersuisullu isertitaminnik aamma tamanut saqqumiinissaat EITI-mit piumasaqaatigineqarpoq.

Uuliamik, gassimik aatsitassanillu ingerlatsiveqarfinnit nunarsuatsinni annerpaanit 50-init kiisalu World Bankimit IMF-imillu EITI tapersersorneqarpoq. Nunat maannamut EITI-mik tapersersuereersut ilagaat Canada, Australia, Tuluut Nunaat, USA, Norge, Sverige kiisalu Danmark.

Kalaallit Nunaat Danmarki peqatigalugu EITI-mik tapersersuisutut ilaasortaavoq. Alloriarfissaq tulliuuttoq tassaassaaq candidate/compliant country status-eqalernissaaq.”

Kalaallit Nunaat aatsitassanik tunisassiornerup iluani peqataasutut pingaaruteqariartuinnarpoq, taamaammat piffissanngorpoq Kalaallit Nunaata ingerlariaqqilluni EITI-mi candidate/compliant country status-eqalernissaaq siunertaralugu suleriaqqinnissaa, pisuussutit isumannaatsumik nakkutigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa pisussaaffimmat.

Naalakkersuisuusimasut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap aatsitassarsiornermi sulianut angisuunut inatsimmut tunngatillugu suliaqarneranut atatillugu paasissutiginiqkuaat Kalaallit Nunaat EITI-mi suleqatigiinnermut tunngatillugu ingerlariaqqissappat arlalitsigut

misissugassaqartoq, ilaatigut naalagaaffeqatigiinneq eqqarsaatigalugu inatsisitigut aporfiusinnaasut qulaajarneqartariaqarmata. Siullermik naalagaaffeqatigiinneq eqqarsaatigalugu inatsisitigut aporfiusinnaasut qulaajarneqassapput. Kalaallit Nunarput nammineerluni atortuulersitsilluni ilaasortannorsinnaava Danmark peqataarusussanngikkaluarpat?

Tamakkua saniatigut apeqqutit aningaasartuutissanut tunngasut – allanullu suliassanut annertuunut tunngasut – soorlu sulisoqarnermut, nalunaarusiornissamut piunasaqaatinut tunngasut allallu qulaajagassaassapput.

Kalaallit Nunaata EITI-mi candidate/compliant country status-qalersinnaaneranut periarfissanik misissuinermit qulaani ajornartorsiutaasinnaasutut taakkartorneqartut eqqumaffigineqartariaqarput.

Siunnersuutip allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu pisortanut kinguneqaatissai
Kalaallit Nunaata EITI-mi candidate/compliant country status-eqalersinnaanera pillugu misissuinermit allaffissornikkut ukiup affaani AC-tut atorfilimmik kr. 250.000-inik naleqartumik sulisoqarnissaa nalilerneqarpoq. Allaffissornikkut aningaasartuutissat allaffissornermi aningaasartuutissatut naatsorsuutaareersut iluanni pingaanersiunikkut naammassineqassapput.

Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqaatissai:
Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqaateqassanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqaatissai:
Nassuiaasiorneq innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqaateqassanngilaq.